

REDACTIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

AEONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

ae 1 sir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-ora 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Frumoase desveliri!

În ședința dela 14 Febr. a Dietei maghiare, deputatul Rohonczy, mame-luc din tabăra lui Bánffy, a făcut, între altele, următoarele descoperiri, ce au căzut ca trăznete pe capetele ministrilor și a deputaților guvernamentali:

„Cum a luat în stăpânire ministrul președinte (Bánffy) portofoliul său, și cum l'a luat înaintașul său? Tot un sistem a fost, după care l'au luat.

„A o rupe cu acest sistem, nu se poate. Accia cari au susținut acest sistem, sunt vinovați!

„Acest sistem zace în particularitățile statului nostru, în „dualism” și în chestia naționalităților!

„Onorată Dietă! În partidul, în care eu sunt membru de 20 de ani, de multe ori a venit vorba despre aceea, că cei mai buni fi ai Unguriei nu pot ajunge la guvern!

„În alt stat ori-care partid poate ajunge la conducere, numai la noi nu! La noi numai prin fuziune se poate.”

Vorbind apoi de revoluția socialistă din comitatul Szabolcs și de pricinile ce o mână înainte, între altele spune:

„Suntem vinovați cu toții. Noi domni suntem responsabili pentru soarta biete clase muncitoare, dar și alții. Primejdia trebuie înălțurată; mișcarea trebuie înfrântă, (se trimite armată și mai multă, și de neam strein, la fața locului, deocamdată). Asta e datorința statului.

„Dar un lucru e, pe care guvernul nu mai e în stare să-l facă. Eu sunt membru al partidului guvernului, și o spun: noi am pierdut încrederea națiunii. Și ceea-ce nu vom mai putea-o face e: să dăm eurăși națiunii încrederea!

„Ceea-ce spun acum, interzic ca și alții să facă întrebuintă de ea: Eu am căpătat spre scopuri de alegere 5000 fl.

„Vorba-i vorbă: o știe fiecare: dela 1867 încoace alegerile tot dela aceea au atârnat, că ministrul președinte căți bani a știut stringe spre scopuri de alegere!

„E om fără caracter care o va mai întrebuintă asta în viitor. Eu o pot face, căci eu pot răspunde pentru eu: Acest partid a cheltuit trei milioane de floreni pentru alegeri!

„Nu e lucru trist acesta?
„Eu sunt dator (cu cele 5000 fl.), dar nu baronului Bánffy, căci doar' nu din buzunarul său a dat, ci din al acelora, care au dorit să capete „titluri” (de baroni, grofi etc.).”

Rohonczy nu s'a oprit însă la atâta, ci a luat cuvântul și în ședința dela 17 c. a Dietei, a mai dat încă o lovitură guvernului.

El a spus anume că după alegeri, a voit să înapoieze caseriei guvernului 3000 fl., din căți îi s'au dat pentru alegeri.

„Nu trebuie să-i plătești”, i-s'a răspuns. „Avem destui.”

A explicat apoi de ce s'a simțit dator să dea pe față aceste lucruri. Eată de ce: aproape pretutindeni alegătorii sunt nemulțumiți față de guvern și i-s'a adus la cunoștință că țeranii maghiari au făcut o conspirație întinsă, cu scop să omoară pe domni cari i-au sărăcit și-i exploatează neomenește.

A atras atenția guvernului de mult asupra acestui lucru. În minister însă nimeni n'are grije de soarta țeranilor, ci când acestia — nemai putând răbda — amenință, pur și simplu se trimite asupra lor miliție, din regiamente nemaghiare, care îi impușcă

fără milă, și se proclamă statariul, cum se întâmplă în Szabolcs.

Ear în privința responsabilității, se aruncă totul asupra opoziției, a agitațiilor socialiste ori naționaliste, pe când adevărul este că țeranii au fost aduși la desperare mai ales prin indolența și păcătoșia administrației.

S'a constatat anume, că nu sunt socialiști toți revoltații de prin comitatele maghiare. A fost însă destul o schinteie, ca nemulțumirile să exploadeze în toate părțile. Pentru-că în ce chip neomenos sunt tratați țeranii, mai ales cei ce trăiesc pe moșiile magnaților, se poate judeca din faptul că au fost lăsați încă din toamnă pradă foametei.

Ear când și-au reclamat drepturile și muncă, și poată trăi, au dat de fișpanul care este ginerele unui ministru și prietin bun al tuturor magnaților explotatori din comitat.

Eată de ce: neliniștit în conștiința sa, Rohonczy vezând mizeria mare, a zis că deputații cari au luat din „cassa clubului” bani pentru alegeri, să dea acum îndărăt banii, căci cu cele trei milioane ce s'au cheltuit s'ar putea lecu multe mizerii.

Nu s'a găsit însă nici unul care să răspundă la neplăcutul apel.

Desigur că vor rămâne muți și d'aci încolo.

În loc de bani, ei vor autoriza guvernul să proclame statariul asupra celor ce strigă după... pâne.

Ear că unde va ajunge țeara astfel cărmuită, vom vedea.

Sanționată. „Országos Törvénytár” în numărul său de ieri a publicat legea privitoare la maghiarisarea numelor comunelor, sancționată de M. Sa Monarchul.

Legea este publicată ca articolul IV a legilor din anul 1898.

Contra guvernului. În ședința de alaltieri, clubul kossuthist a decis să se alătore la acțiunea pornită de partidul popular care vrea să dea asalt guvernului pe chestia desvelirilor lui Rohonczy.

M. Sa despre socialiști.

Cu prilejul audiențelor ce a acordat la 17 c. mai multor ilustrități ale vieții politice maghiare, M. Sa a vorbit și despre revolta țeranilor maghiari socialiști.

„Budapesti Hiriap” (dela 18 c.) serie că M. Sa a zis următoarele:

„Asta totuși e îngrozitor și ciudat!... „Să se întindă răul atât de iute. Să sperăm însă că mișcarea va fi înăbușită... „O să trebuie însă miliție multă. Dar după-ce se va face ordine, răul trebuie lecuit temeinic.”

Nedrepti. și pătimiși

Legea despre „întregirea plății preoților” a ridicat curioase discuții prin foi. Nu sunt mulțumiți cu ea nici Ungurii nici nemaghiarii.

Nemaghiarii suntem nemulțumiți pentru-că vea să fie un nou cuiu a lui ipelea pentru naționalitatea noastră, o cursă vicleană, îndoit primejdiasă pentru noi.

Ungurii nu sunt nici ei mulțumiți pentru-că guvernul și pe preoțimea maghiară vrea s'o cam aibă la mână prin acest ajutor: te porți pe placul meu, îți mai dau plată; nu te porți: îți-o detrag.

Dar' ce doosebire între felul de discuție al Românilor asupra acestei legi și între cel al Maghiarilor?!

Noi Românii și ca noi nemaghiarii toți, cerem ca această lege așa cum e, dând ajutor numai condiționat și legat de persoane și de puterea lor, mai bine să nu se aducă! Ori de e să se aducă, atunci să se dea ajutoare parochiilor, comunelor bisericesti ca atari, nu persoanelor, căci numai așa e cu dreptate.

Ear' Ungurii prin, rostul foilor lor, în loc să se pună și ei pe acest temeu larg, cinstit și drept, știți ce cer? Să se schimbe legea asta și mai aspră de cum e, și anume pentru ei să se ușureze, să se îndrepte, ear' pentru naționalități să se asprească și mai tare!

Față de protestanți (de Unguri) zic ei, e prea mare puterea ce guvernul vrea să și-o iee prin această lege peste preoțimea lor, aci se lărgească mai tare legea, dar' în schimb să o strîmteze față de confesiunile naționalităților, adăogându-le paragrafi acolo unde se potrivește, că numai acel preot să poată primi ajutorul, care va dovedi că știe ceti și scrie ungurește! Și să se pună censură și pe „predici” ca nu cumva prin predici să poată „agita” contra statului, ear' de va agita, să fie pedepsit și se nu mai capete întregirea!...

Trebuie să fii foarte decăzut cu sufletul și cu inima, pentru ca să poți, în toată seriositatea, cere astfel de strigătoare nedreptăți.

Dar' dela foile maghiare și dela a lor „opinie publică” te poți aștepta la toate.

Statariu.

În urma întinderii ce a luat mișcarea socialistă, congregațiunile comitatelor Gömör și Szabolcs în ședințele extraordinare ținute la 17 c. au hotărât să ceară ca guvernul să decreteze statariu pe întreg teritoriul acestor comitate.

Știri alarmante au sosit ieri la ministerul de interne și din comitatul Veszprém, ear solgăbirdul din Monor a cerut și el miliție, ne mai fiind nici un proprietar în siguranță.

La Sátoralja-Ujhely temnițele sunt așa de pline, că nu mai încap într'ensele deținuții, ci a trebuit să se ia case cu chirie, unde gendarmii păzesc zi și noapte pe țeranii arestați.

Revistă externă

Guvernorul Cretei.

Lui „Frankfurter Zeitung” i se telegrafează, ca o întregire a știrilor date și de noi, despre audiența avută de bar. Calice la Sultanul, următoarele:

„Sultanul a încercat să înduplece pe ambasador, ca el să vină înaintea reprezentanților celorlalte puteri cu propunerea, pentru care să stăruie, ca Karateodor, ambasadorul turcesc la Bruxella, să fie numit guvernor al Cretei. Baronul Calice însă a respins însărcinarea aceasta.

„Guvernul turcesc a sondat prin agenții sei, la Petersburg și la alte curți interesate, că este a se considera candidarea prințului George ca definitivă ori nu? și fiind-că au primit răspunsuri că da, în palatul dela Yildiz-Kiosk e mare deprimare.

A V I S

la adresa băncilor noastre.

§-ul 198 al legii comerciale dispune:

„Direcțiunea are datorința a se îngriji de purtarea regulată a cărților de contare ale societății și are a publica cu 9 zile înainte de adunarea generală bilanțul anual censurat de comitetul de supraveghiere, dimpreună cu raportul (acestuia) ce se subșterne adunării generale.”

Această dispozițiune a legii s'a explicat până acum din partea unor institute de bani astfel, că e destul, dacă deodată cu publicarea contului bilanțului și a contului profit și pierderi se publică și din partea comitetului de supraveghiere stereotipa clausulă:

„Conturile prezente, confrontându se cu registrele principale și auxiliare, s'au aflat exacte.”

Și acest us a fost tolerat până acuma. Se vede însă, că tribunalele au primit invitațiune a fi pe viitor mai stricte și a preține pe viitor necondiționat și publicarea raportului comitetului de supraveghiere.

Dovadă la aceasta e următorul circular, ce l'a adresat tribunalul regesc din Arad cătră toate institutele de bani din raionul său:

13241/1897 kb.

În meritul publicării bilanțului anual al societăților pe acții și a raportului comitetului de supraveghiere referitor

DECIS

Direcțiunea se avisează prin aceasta să nu întrelese a da publicității conform §-lui 198 al legii comerciale pe calea și în felul staverit prin statute pentru publicațiuni bilanțul anual supracensurat din partea comitetului de supraveghiere dimpreună cu raportul comitetului de supraveghiere menit a fi subșternut adunării generale.

Din ședința tribunalului regesc din Arad ținută la 24 Decembrie 1897.

(L. S.)

Bozoky, m. p.
notar.

E greu de crezut, că atare pedanterie în observarea dispozițiunilor legii să fie isvorit din senin, drept aceea credem, că facem un serviciu băncilor noastre când le atragem

atențiunea la necesitatea de a publica și raportul comitetului de supraveghiere cu 8 zile înainte de adunarea generală, spre a se scuti de eventuale neplăceri, cari pot consta nu numai din nimicirea din oficiu a întregii adunări generale finite și a concluziilor luate, dar' afară de aceasta și din muleta de bani măsurată asupra membrilor direcțiunii.

§-ul 221 al legii comerciale sună adecă astfel:

„Cu muleta de bani până la 1000 fl., sunt a se pedepsi:

„1. Membrii direcțiunii, dacă în contra §-lui 198 întrelasă a publica cu 8 zile înainte de adunarea generală bilanțul și raportul (comitetului de supraveghiere.)

După modesta noastră părere acele institute de bani românești, cari n'ar fi publicat raportul comitetului de supraveghiere cu ocaziunea convocării adunării de est-est dar mai au încă timp spre a face, să dispună fără întârziere publicarea raportului din chestiune, car' acele institute, cari n'ar mai avea restimpul de 8 zile la dispoziție, din cauza că ar sta deja în ajunul adunării generale convocate, mai bine să amâne adunarea generală, decât să se expună la eventuale neplăceri și pedepse.

În fine, acele bănci ale noastre, cari de acum încolo o să publice convocarea adunării generale și bilanțul, să nu întrelese a publica și raportul comitetului de supraveghiere în întreg cuprinsul seu.

Druicus.

† AUREL SUCIU

Orăz funebru rostit de dnul P. Truța, avocat, cu prilejul înmormântării mult regretatului naționalist Aurel Suciu.

Intristătorul moment ne a intruit în jurul acestui sicriu, stimați domni, doamne și iubii frați, un moment la care în urma lungilor suferințe a decedatului, de și nu era neașteptat, totuși este șfășietoriu, pentru că am pierdut pre unul dintre cei mai buni din șirul nostru; și noi am venit ca în ora cea din urmă să-i aducem obolul recunoștinței și cu lacrimile noastre să udăm, să ușurăm glia pământului sub care are să fie așezate aceste scumpe rămășițe pământești.

Inzădar ne încordăm privirea și căutăm mod de scăpare, pentru a'l trezi și vedea earăși la ai sei, — pentru-că ce a dispus pu-

SAR PELADAN

De mai multe zile presa din București făcea șgomot deosebit în jurul numelui de mai sus. Credeam că cine știe ce om fenomenal poartă acest nume. Că ce ispravă a făcut însă acest pretins mag „modern“, s' va vedea din următoarea dare de seamă pe care o luăm din „Drapelul.“

Societatea „Aleana“, al cărei scop nobil este dezvoltarea artelor în România, a adus precum se știe pe „estetul“ parisian Sar Merodach Peladan, ca să țină conferințe înaintea publicului Bucureștean.

De oare ce nu sunt amator de „bizar“ și de „sensatuni rafinate“ am renunțat să asist la prima conferință; la a doua însă am fost din întâmplare și nu mă pot opri să notez aci impresiile mele — cari sunt și ale multora.

Sarul se oferise să răspundă, improvizând, la o sumă de întrebări ce i s'ar pune — și Luni seara la Atenou a și executat acest „tour de force“.

Ce a spus?

Eată câte-va pilde:

— După politeismul antic, grec, cultul catolic este forma cea mai înaltă a credinței religioase; fiind-că firea omenească are nevoie de concretizarea obiectului devoțiunii

tere Dumnezească, fiind-o omenescă a desface nu poate.

Ca înmărmuriți de adâncă întristare stăm față de acest sicriu, căci el conține rămășițele pământești ale unui soț fidel, tată, frate dulce, un devotat tovarăș de luptă al neamului românesc, al unui distinct avocat și coleg, a unui om amical sincer, — a fericitului și de pie memorie Aurel Suciu.

Ființa lui fainică și elastică, plină de ambițiune pentru tot ce este bun și folositor, și pe care ne obișnuiserăm a o vedea în totdeauna și la toate întraprinderile de bine în mijlocul nostru, — astăzi este frântă și așezată în acest sicriu fără viață și fără mișcare.

Născut din părinți inteligenți, trecut prin o educațiune nobilă și națională, după-cum a dovedit întreaga lui viață, prin muncă, omenie și caracter neclințit întrunind toate virtuțile pentru greaua problemă de a fi amic, și-a eluat o pozițiune socială distinctă, întâmpinat fiind peste tot de încredere, iubire, stimă și cu deosebire de încredere a poporului românesc, care l'a cuprins, pentru existența sa națională în această patrie, continuată acum de secoli, l'a dat locul între cei mai cheamăți fii ai neamului românesc.

Căci nu demult îl văzurăm ocupând locul de membru și deputat în comitetul sinodale și congresele noastre bisericești, luptându-se pentru drepturile și bunăstarea bisericii și școalelor noastre naționale.

Nu de mult îl văzurăm ca membru al Comitetului electoral național, luptând în șirul celor 25, pentru reabilitarea drepturilor noastre naționale, și îl văzurăm ca conducător luând parte activă la imposantă și epocala deputațiune a subșternerii petițiunii poporului român la Institutul tron, eveniment în viața poporului român care a lăsat pagine neșterse în istoria acestui veac, despre conștiințioșitatea de dreptul seu și despre voința rezolută și neclințită de a și valida drepturile sale naționale în această patrie.

Dar' îl văzurăm și în jurul celor 14 osândiți suferind și chiar închisoare pentru drepturile neamului său, și suportând greutățile nelădate a pușcăriei din Vaș în timp de peste un an de zile.

Toate acestea sunt dovada vie că viața confratelui nostru Aurel, deși scurtă, dar' a fost strins legată de cauza seculară a neamului nostru, a fost o mlădiță puternică a trunchiului inteligenței române, angajată cu rezoluțiune în lupta pentru existența națională a neamului românesc.

Deși soarta omului și cursul ei nu-l putem curma, ne doare însă că pe fratele

noastre, concretizare care e realizată de cultul catolic (Notre-dame de Lourdes, de Sion, Le sacré coeur de Jésus etc.).

— În realitate idealul frumosului nu este intrupat de sexul femeiesc; femeia beneficiază azi numai de prestigiul Sf. fecioare Maria...

— În ceea ce privește inegalitatea socială: problemele omenirii nu pot fi rezolvite numai având în vedere viața pământească, ci și cea de dincolo. Legea divină este ca omul să suferă, pentru că prin suferință să se purifice, să se înalte spre divinitate; de aceea e nevoie, ca în societățile în cari pe de o parte luxul, bogăția, rafinarea voluptății au ajuns la culme, să existe pe de altă parte, ca un fel de ventil de siguranță oamenii cari să suferă, să fie lipsiți de plăcerile vieții. Dacă acolo unde e maximal bogăției și a luxului rafinat, n'ar exista și suprema miserie și suferință, societatea ar pieri de focul mistuitor al Dumnezeirii, cum a pierit Sodoma, în care se nu găsea nici un om drept. Dreptii, acei cari suferă, se consacră abstenenței, auto-flagelației, postului etc., sunt adevărații martiri ai societății: așa au fost vestalele în Roma veche, așa sunt monahii în societatea actuală...

Până aci n'am nimic de zis: Poatecă e original acest eclecticism asi-ro-eleno-catolic, care pare a forma crezul Sarului — de și murturise că mie îmi pare pur și simplu incoerent; poate că e originată această introducere a criteriului religios în chestiunile de eetică și sociologie — de și mie

conluptător Aurel l'am perdut în vîrsta cea mai puternică a barbației, când el era mai agil și mai vedaic de a lua lupta cu greutățile vieții, când atât iubita-i familie cât și neamul românesc erau mai avisați la puterile lui.

Pe el l'am perdut dar' din șirul nostru, ne-a rămas însă de moștenire sufletul lui nobil, caracterul firm, iubirea de muncă, adevăr și de neam, cari să ne servească de exemple nouă celor rămași, și cari datoratori suntem ca cu puteri însutite să nișuim la împlinirea golului rămas în urma lui.

Ear' acest loc de eternă odihnă unde se astruce oșemintelo scumpe ale confratelui Aurel, dinpreună cu ale colegilor săi de luptă Crainic și Ciato, a marilor Români Bărbunțu, Bărbunțu, Hodoș, și alți fruntași, va fi de aci înainte o proprietate comună și scumpă, căci aci ne despărțim și aici ne vom întâlni pentru eterna odihnă.

Ear' ție, suflete nobil care azi ai trecut din șirul nostru, fie-ți odihna liniștită, căci toată astia te-a întâmpinat de dragoste, încredere și stimă car' lacrimile năstre a celor cari te au petrecut până aci, să-ți ușureze glia pământului sub care zaci astrucat. Dormi în pace până la eterna revedere!

Proces monstru

pentru tricolor.

Știm că concilațiunii nostri maghiari din Arad sunt mari patrioți. Nu de geaba au învîntea ochilor statul „color 13“. Știm că sunt capabili de multe. Au dat doar probe la 1892 de îndrăzneală lor față de noi.

Mărturisim însă, că totuși ne surprinde știria despre procesul ce s'a pus la cale din cauza purtării tricolorului cu prilegiul înmormântării mult regretatului Aurel Suciu.

Auzisem încă de ieri că poliția caută să aște numele tuturor preoților și învățătorilor cari au purtat panglici tricolore.

Nu ne-a venit să credem însă că vor să facă proces.

Azi „Arad es Vidéke“ aduce însă știria că Greș Nándor, vice-căpitanul orașului, a și început instrucția. „Criminalii“ vor fi înproceșuați pentru transgresiune contra ordonanței ministeriale dela 1885 privitoare la oprirea „purtării colorilor statelor străine“.

Dacă vor înproceșua pe cei ce au purtat tricolor român, car' nua „amnat străin“, vor trebui să înproceșueze ca la 50—60 persoane, între cari nu numai Români, dar' și Unguri, pentru-că personalul dela Csutak, care a aranjat înmormântarea, e compus numai din Unguri, vro-o 12 înși.

Așteptăm să se desfășure și această comedie. S'au mai făcut de ris ei — față de tricolor — și la Sibiu, unde au înproceșuat cele cinci domnișoare române. N'au avut însă curajul să le și osăndească, ei de patru ani procesul stă tot prin cartioanele judecătoriei cercuale.

Poate însă ca Aradani să fie mai curajoși.

Să-i vedem!

VÁRKONYI.

Este redactorul ziarului socialist „Föld-művelő“. De când cu turburările socialiste, ziarele toate scriu coloane întregi despre densul, car poliția i-a făcut eri a doua perchișie, nelegală și aceasta. Dar ce are a face legea față de omul pe care guvernul — și aproape și presa întreagă — îl presentă ca vinovatul principal al tuturor turburărilor, cari și până acum au costat viața attor oameni și în urma căror în trei comitate toate temnițele sunt înghesuite.

Mai interesant este însă din toate chipul cum a știut el să seducă pe țărani. Se ducea între ei și le spunea că au tot dreptul să ceară ca pământurile magnaților să fie împărțite. Le spunea că asta este și dorința M. Sale, dar că ministri se împotrivesc.

Ear ca să incredințeze pe țărani despre aceasta, lua cu sine 4—5, chipul că sunt „delegați ai poporului asupra“ și-i aducea la Budapesta. Aici un amic al său se masca, așa ca să semene cu M. Sa Monarchul și le vorbea pe plac țărănilor. Îi îndemna să înceapă numai mișcarea, ca astfel el să aibă prilej a porunci guvernului să dea oamenilor pământ.

Țărani, simpli și neumblați prin oras, erau seduși astfel și reintorcându-se acasă, se înțelege, jurau că au vorbit cu „király“-ul țării.

Astfel au fost prostiți țărani în mai multe părți ear acum sufer pe urma „învătărilor“ lui Várkonyi, „apostolul“ (proprietar a trei case în Budapesta) sfințelor dogme cari cer... împărțirea dreaptă a bunurilor pământești.

Din România.

Sindicatul agricole.

Proiectul de lege privitor la înființarea Sindicatelor agricole a fost primit de Senat la discuția generală. Proiectul a fost susținut de d. ministru Stoloiian și de d. prim-ministru D. Sturdza.

*

Legea învățămîntului.

La Cameră se continuă cu discuția asupra proiectului de lege al învățămîntului.

Discursuri magistrale au fost rostite de dnul, Dr. P. Gârboviceanu, I. Bănu. Theo-

și obșcenă analoagă cu superstiția populară dela noi a punerii cuțitelor; densul a afirmat că mai toți membrii familiei Valois au fost „envouté“!

Și aceasta înseamnă a „activa dezvoltarea artelor în România“?

Oare Franța, focarul Artei și al Științei, nu mai are alt emisar al culturii de trimis în țările setoase de civilizație ale Orientului de cât acest „misionar al superstiției la modă, al perversiunii elegante și al „estetismului“ anemic?

Mi-a fost rușine de snobismul neciteligent al acelei părți a societății noastre, care s'a grăbit să inconjoare cu admirație și aplause pe acest ciudat profet, al cărui nume e pronunțat, cu un surâs echivoc, de chiar compatrioții săi.

Ce idee își vor face Francesii cultii de noi, când vor citi în ziarele lor darea de seamă pe care nu va lipsi să o facă Sarul despre modul cum l'a sărbătorit le mond din București, — pe el, care în Paris este mai ales eroul așa numitului „demi-mond“.

Și dacă e vorba de iluminări, de magie și de envoutement, de ce să n'o aducem și pe faimoasa M selle Couesdon, care de sigur ar contribui la „dezvoltarea artelor ro-

NOUĂTATE

Arad, 18 Febr. n. 1898.

Mitropolitul Mihail. Din Belgrad se scrie cu data de 17 Februarie următoarele:

Mitropolitul sârbesc Mihail a murit azi la amezii, tocmai pe când regele Alexandru era lângă patul lui. A murit de pneumonie. Pe deodată, care a stat 40 ani în fruntea bisericii sârbești, îl jeluște țara întreagă. În Belgrad s'au închis toate prăvăliile, în toate părțile sunt arborate steaguri de doliu. Inmormântarea va fi Sâmbătă pe socoteala statului.

A lăsat o avere de 40.000 ruble rusești. Se vorbește că urmașul lui va fi episcopul de Niș, Inocențiu, fost duhovnic de curte.

Logodnă. Anunțăm cu plăcere că Luni la 2/14 a. curente și-a sârbat logodna Di. Dr. Ioan Nedeleu, avocat în Oravița cu Dșoara Mișă, fiica protopopului ort. rom. Dl. Alexandru P. Popovici din Oravița.

Această festivitate îmbucurătoare pentru Oravițeni este felicitată cu căldură din toate părțile și se consideră ca o proptă la fortăreața vieții naționale a Românilor din jurul Oraviții.

Trimitem tinerilor logodnici toate urările noastre de fericire.

Cununie. Luni la 8/20 Februarie în biserică gr. ort. din St. Miclăușul mare dl Ant. Mișan se va cununa cu d-ra Draga Popoviciu.

Petrecere. Se va ținea Producțiuneu teatrală împreună cu cântări și joc Duminecă în 20 februarie st. n. a. c. în sala ospătăriei dlui Becker, în Bistra. Inceputul la 7 oare sara. Bistra, în 10 februarie 1898. Comitetul arangiator. Prețiu intrării: de familie până la 3 membrii 1 fl., de persoană locul I. 50 cr., locul II. 30., parter 20. Venitul curat este destinat pentru procurarea de cărți elevilor seraci. Supra solvirile se vor quita pe cale ziaristică.

Din Gârbiște primim următoarele:

În 1/13 februarie au avut loc în comuna noastră o petrecere de joc împreună cu teatru. S'a jucat „Sărăcie Lucie“. Cântările au fost peste așteptare de bine cântate, și piesa teatrală a fost foarte bine jucată. Se cuvine toată lauda domnului învățator Iancu Duda, carele ca conducător al corului și-a dat toată silința de s'a făcut această frumoasă petrecere. Un oaspe.

Altul. Am dat deja în numărul nostru de ieri relațiuni despre sinuciderea magnatului viceșpan din Maramureș. Acum vine știrea că poliția din Budapesta a arestat pe contele Sztáray și încă pentru crime cât se poate de urite: falsificare.

Eată amănuntele: Contele Tiberiu Sztáray, un membru tiner al distinsii familii, de alături seara zace în temnița capitalii. Deși e abea de douăzeci și cinci de ani, cel puțin în zece rânduri a fost în colisie cu poliția. De unde totdeauna l-au scâpat unchi și mama miloasă. Acest fapt îl încuragă tot mai mult să continue pe calea ce apucase.

A făcut multe datorii pe la usurari, ear polițele erau subscrise și de contesa mama lui. În Viena a cumpărat javaere pe datorie și le-a vândut. Dela o vreme mama și-a retras ajutorul și a refuzat să mai subscrie cambiile fiului.

Atunci mai mulți înși denunțară pe tinerul conte că a falsificat acte oficioase. Contele să scape de pedeapsă în 1896 a plecat la America.

Contele trăia înștit în America, mamă să îi trimite pe lună 60 dolari în New-York. Na de mult însă l'a scris să se întoarcă fiind toate afacerile lui arangiate de un avocat, ear' dela tatăl vitreg va primi 40.000 fl., ca despăgubire cu cari se poate întoarce ear' în America.

Acesta s'a și întors cam de o săptămână și umbla fără frică prin Budapesta. Doi detectivi însă l-au recunoscut și fiindcă în contra contelui se dedese ordin de arestare care nu era încă sistat, l-au deținut imediat.

Tinerul conte la început duse o viață cinstită. Dar' în 1894 făcu cunoștința balerinei Marietta Angelo, și aceasta a con-

tribuit la căderea lui morală și materială. Se duse cu fata în Viena ear' de acolo în Brünn, unde deschiseră împreună un circ. Frumoasa fată muri în Brünn, ear' contele se întoarse acasă și de aci încolo se confundă tot mai mult în tot felul de păcate.

Ne rugăm de rindială în biserică. La corespondența apărută sub acest titlu în ziarul nostru, primim următoarele:

La invecțiile îndătinute, aflătoare de astădată în nr. 21 suntem siliți a reflecta pe scurt numai atăta:

Acei „mai mulți credincioși“, pe cari de altmătreica am dori să i cunoaștem, sunt întocmai de acord cu noi, pentru-că și noi foarte dorim: rindială în biserică; aceasta dorință a noastră zace circa de un an și jumătate la ven. consistor. Așteptăm cu ardoare rezolvirea acuzelor grave, dar' băsate. Tocmai pentru-că suntem amicii (și nu inimicii) bisericii noastre și a moralei: a trebuit să înaintăm multe cereri și acuze la ven. consistor, pentru stîrpirea abuzurilor și ilegalităților. Preotul Gr. Mladin și de astădată confundă conceptele, pentru-că prin aceea, că am fi inimicii bisericii, — ci tocmai din contră. Cine voește a se convinge despre acest adevăr, binevoiască a scruta pușin și a penetra în acte!

Ori-ce veți scrie, ori-cât se va sbuciuma preotul de aici: noi și de aci înainte ne vom interesa de soarta poporului și îl vom conduce cu atât mai virtos, că este foarte avisat la așaceva — ne-având un atare preot, carele ar fi apt și vrednic de a-l păstori.

Dle Redactor! Până acum ați fost tot unilateral informat. Permite-ți-ne odată și nouă dreptul nu de a ne justifica, căci de această n'avem lipsă — ci de a protesta încontra unor învinuiri pe cât de nedrepte pe cât de intenționate!

Noi nu subsemnăm așa: „mai mulți credincioși“, ci ne subscrinem. Cine cunoaște situația în Curticiu, va ști, ce înseamnă aceste 3 subscrieri. Curticiu, 4/16 Febr. Sept. Sever Bocșan, Nicolau Mladin, Vasile Miron.

Jidanul păcălit. În Polonia rusească l'au condamnat pe Solomon pentru-că a căleat legea licenței, Prin judecată și s'au pus următoarele alternative. Condamnatul s'au să plătească 50 fl. pedeapsă s'au să suporte 25 bastoane, ori să mănânce odată 2 Kg. de ceapă roșie. Solomon începu să speculeze. 50 fl. e mult, mai bine suport 25 bastoane; dar' și acela mă dor, prefer dar' să mănânce 2 Kg. de ceapă roșie. Și să și apucă de mâncare, și eu chiu și vai mănâncă un kg. de ceapă dar' mai multă nu poate înzădar — nu merge — Nu mai pot, — mai bine suport douăzeci și cinci.

Se culcă și sbirii încep a'trage. Se vaită Ovreiu, dar' rabdă o vreme, când primi v'o 12 bastoane se ridică de pe bancă. Nu mai pot suporta, onorat tribunal, mai bine plătesc 50 fl. Și îi plăti, păcălinduse astfel el însuși, ba încă în chip crud: că a mâncat și ceapă, și bătaie — ear' pe d'asupra a și plătit.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai durere deochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpeta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Din publice. Convocare.

Subscitorii acțiilor la întreprinderea comercială în înființare „Severineana“ societate comercială pe acții se invită pri aceasta la virtutea §. 154. legea comercială la adunarea generală constituantă carea se va ține

nea în Caransebeș la 3 Martie 1898 st. n. la 10 1/2 oare a. m. în sala comunității de avere. Obiectele: 1. Deschiderea și constituirea adunării. 2. Constatarea capitalului social prin subscrieri și prin solviri. 3. Stabilirea statutelor societății. 4. Concluz referitoriul la constituirea societății. 5. Alegerea direcțiunei și a comitetului de supraveghere. 6. Concluz relativ la responsabilitatea fondatorilor normată în §. 152 din legea comercială.

În înțelesul §. 155 din legea comercială, fiecare acție subscrisă de un vot. În înțelesul acelei legi, nici un acționari nu poate exercita mai mult de 10 voturi. Acționarii pot participa la adunare s'au în persoană, sau prin plenipotenți, spre care scop se alătură și plenipotența.

Caransebeș din ședința fondatorilor ținută la 3 Februarie 1898 st. n.

Andrei Ghidiu. Dr. Petru Ionescu președinte. secretariu.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Grăul de frunte, Secara, Orzul, Ovăzul, Cueurazul.

Prețul făinei:

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Făină albă, Făină pentru pâne, Tărîțe.

Poșta administrației.

Dlul Georgiu Lupu. B. Poeni; aveți dreptate, pe anul acesta așteptăm, George Albu. Păclisa: același răspuns.

PROCESUL ZOLA.

(Zina a 11-a.)

Paris, 18 Febr.

În urma senzațiunei zilei de ieri, când generalii Pellieux și Gonse au declarat că da, există o notă diplomatică, provenită dela atașatul rusesc, notă care e dovadă netăgăduită a vinovăției lui Dreyfuss, s'a ascultat azi și generalul Boissdreffre. El a întărit depozitia camarazilor săi. Adresându-se juraților, el a zis: Domni mei! Reprezentați aci națiunea. Dacă națiunea nu are încrederea în șefii armatei sale, spuneti-o: suntem gata a lăsa attora grija responsabilității. Vorbiți, declarați-vă! I-s'au făcut mari ovațiuni.

A urmat ascultarea majorului Eszterhazy, care a arătat netemeinicia acuzărilor cari s'au adus contra lui de sindicatul oveiesc. Față de Zola s'a purtat și rostit cu mult dispreț.

Vorbind despre incidentele de ieri, „Figaro“ scrie că uu se știe la ce importanță are încă să se mai ridice procesul. „Journal“ zice că s'ar putea ca Senatul să se transforme în juriu de stat și să pertracteze el întreaga afacere.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

Popescu, Iancovescu, și Delavranca. Acesta în urmă a vorbit două zile.

Pentru Ligă.

Joi a avut loc la Iași o întrunire a comitetului Ligei culturale pentru a se împărți cântările piesei naționale „Horia, Cloșca și Ștefan“ care va fi jucată pentru sporirea cântărilor Ligei.

Rolurile vor fi distribuite studenților universitari și elevilor Conservatorului ieșean.

Restabilirea adevărului

Primim următoarele:

Stimate domnule redactor!

În numărul 23 din 4/16 c. al prețiuului ziar sub titlu „Balul din Arad“ s'au găsit următoarea aluzie malițioasă la adresa reuniunii femeilor române de aici.

„Că veselie a fost mare și că s'a dansat în dalbe zori, socot că e frasă ce se poartă ori cărei petreceri române, afară de balurile „Reuniunii femeilor române din Sibiu“, unde așa spun gurile — nici chiar cu ajutorul armatei nu se poate învinge... deficitul, așa că după un bal trebuie doi ani de... reculegere.“

În chestia aceasta, cred că eu, în calitate de vechi casier al reuniunii, sunt cel mai competent de a astupa... gurile rele cu citate și nu cu snoave. Cine vrea să se convingă, că balurile reuniunii noastre nu s'au desfășurat nici când cu deficit financiar (de cel moral nici gurile rele n'au avut curaj să leveti) n'are decât să cetească rapoartele publicate în fie-care an; încât pentru venitul curat al balului din 5 c. îni permit a vă comunica, că a atins cifra de fl. 1261, deși speșele au întrecut suma de 1400.

Dealtcum eu nu doresc la nici o reuniune română mai mult succes moral și material, ca și la cea de aici.

Mulțumindu-vă cu anticipație pentru ospitalitatea ce-mi veți da, publicându-mi scrisoarea întregă, primiți asigurarea dispoziției mele stime.

Sibiu, în 17 Februarie 1898.

Iuliu Popescu

Casierul „Reun. fem. rom. din Sibiu“.

„cel puțin tot atăta cât Sar Merodach Peladan!“

Avem peste 80% analfabeti: poporul zace în ignoranța cea mai cumplită — și miile de franci cari ar putea servi la propaganda luminii în păturile populare, servesc să plătească importarea din Paris a ineptilor filme și a propagandei bisexuale...

Și nimeni n'a protestat, la Atenen, când Sarul a dat rendez-vous pentru a dona zi de ces dames, ca să le inițieze în misterele Renașterii italiene!...

Post scriptum. Se vede însă că pretinsul „mag“ găsit la București lumca proastă pe care o crede, ba a indignat și pe Francezi, căci eată ce eșim în numărul de azi al „Drapelului“.

Anunțăm cu plăcere că eri (Mercuri) după amiază, Sar Peladan a părăsit capitala României, îndreptându-se spre capitala Turciei. Plecarea sa precipitată se atribuie modului cum și-a tratat patria în prima conferință de la Atenen spunând că „la France est immonde“ (Franța e scârboasă), termenii cari cu drept cuvânt au emoționat pe ministrul Franței, și care a căutat a-l face să înțeleagă că plecarea sa ar face plăcere tuturor.

„SENTINELA“ institut de economii și credit ca societate pe acții.

CONVOCARE

P. t. acționari dela „SENTINELA“ institut de economii și credit ca societate pe acții se invită pe aceasta a participa la a

II-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Satul-nou (Reva-Ujfalu) în 6 Martie a. c. st. n. in localul institutului la 3 ore după amiază,

Ordinea zilei:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
2. Aprobarea bilanțului.
3. Absolutoriul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
4. Impărțirea profitului curat și fixarea dividendelor.
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Propuneri.

Satul-nou, Réva-Ujfalu) în 13 Februarie 1897.

Direcțiunea

NB. La adunarea generală pot participa numai acei acționari cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrul de acții și își depun acțiunile (sau titlurile provisorii) la casa institutului cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală (§ 16. st.)

Activa		Contul bilanțului		Pasiv	
Cassa în număr	2.003 55	Capital de acții: 800 acții à 50 fl.	40.000		
Cambii în portofoliu	61.434 36	Depuneri spre fructificare	32.431 80		
Imprumuturi hipotecare	5.089 —	Fondul de rezervă	1.546 80		
Avansuri pe efecte	999 —	Fondul de rezervă disponibil	20 60		
Efecte proprii	72 —	Fondul cultural filantropic	27 —		
Mobilier după amortisare de 10%	57 fl. 88 cr. 540 97	Fondul de pensiuine	57 60		
Diverse conturi debitoare	3.227 55	Dividende neridicate	80 00		
Interese restante	38 54	Tantieme neridicate	9 00		
Capital de acții neversat	8.203 78	Interese transitoare anticipate	1.910 70		
		Diverse conturi creditore	415 40		
		Profit transpus din 1896	46 fl. 23 cr.		
		Profit net	5.063 fl. 86 cr.	5.110 00	
					81.608 75
	81.608 75				81.608 75

Eșite		Contul Profitului și al Perderilor		Întrări	
Interese la depuneri	1.506 81	Interese de escompt	9.003 40		
Salarii	1.840 —	Interese hipotecare	463 10		
Chirie	210 —	Interese de lombard	94 20		
Spese	354 71	Venit transpus din 1896	46 20		
Porto	145 96	Pro diverse	126 70		
Contribuțiune și 10% la depuneri	508 35				
Amortisare 10% la mobilier	57 83				
Venit transpus din 1896	46 fl. 23 cr.				
Venit curat din 1897	5.063 fl. 86 cr.				
	9.733 75				9.733 75

Satul-nou, 31 Decembrie 1897.

Pentru comptabilitate:
P. Stoica

DIRECȚIUNEA:

T. Miclea m. p. director-executiv. P. Tisu m. p., I. Balnojan m. p., P. Stoica m. p., G. Ortopan m. p.,
I. Neagoe m. p., St. Negru m. p., Dr. A. Birescu m. p., Z. Gașpa m. p.,

Conturile prezente, le-am examinat și aflat exacte.

Satul-nou, 14 Februarie 1898.

Comitetul de supraveghiere:

I. Gașpar m. p., președinte Adam Magyar m. p., Pavel Rudnean m. p., Teodor Petrișor m. p., Ioan Roșu m. p., Petru Negru m. p.,

Raportul comitetului către adunarea generală. — Examinând registrele, bilanțul contul profitului și al perderilor conform §-ului 40 din statut le-am aflat în cea mai bună ordine; asemenea controlând și administrarea în decursul anului, precum și propunerile direcțiunii în privința împărțirii profitului curat, și item de acord cu acelea și propueem a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutul.

Satul-nou, 14 Februarie 1898

Comitetul de supraveghiere.